

dar organizacyjny i kasnodziejski, oraz Jego zasługi jako twórcy i moderatora związku.

O. Jan Rostworowski objął od tego zjazdu moderatorstwo związku. Przedmiotem obrad było przeważnie omówienie sposobów wzmocnienia zwartości życia sodalicyjnego jak: staranne obmyślenie treści cząstkowych zebrzań, kontrola frekwencji na zebraniach, stosowanie rocznej aspirantury, a również obowiązek ogólnej prenumeraty pisma związkowego, którego pierwszy numer ukazał się w lutym 1926 r. pod tytułem poddanym przez Ojca Kwiatkowskiego, „Dwór Marji” a z radością przyjętym przez ś. p. Ojca Haducha. Omówiono też szeroko sprawę stosunku sodalicyj do organizacji, jak ziemianek i katol. związku Polek.

Piąty zjazd związkowy odbył się znów w Grębowie u p. Teresy Dolańskiej w 1927 r. pod przewodnictwem Ojca Rostworowskiego z udziałem O. Władysława Rejowicza T.J. Przybyło pań 15 i wydział sod. tarnowskiej. Zakrój tego zjazdu był szerszy, tak ze względu na liczny udział pań jak i wielu ważnych i aktualnych spraw; ograniczyć jednak musiano obrady, by pracę w jednym dniu ukończyć, nadeszła bowiem smutna wiadomość o śmierci Panny Zofji Popiel, wielce zasłużonej wieloletniej i najgorliwszej prezydentki sodalicyj krakowskiej. Wiele pań po pierwszym dniu zjazdu wyjechało do Krakowa, by wziąć udział w pogrzebie.

Tematem obrad dnia tego było: podniesienie i rozwój idei sodalicyjnej po dworach polskich jako uszlachetnienie treści życia, poznanie sprzymierzeńców i przeciwników tej idei, oraz sposoby działania. P. Starowieyska podała w referacie myśl utworzenia sekcji czytelnianych, których zadaniem być miało dostarczanie dobrej lektury dworom, nauczycielstwu i służbie. Troszczyli się pań polecił gorąco O. Rostworowski pieczę nad nauczycielstwem, przez urządzenie dlań rekolekcji i podtrzymywanie stosunków. Na tym zjeździe przyłączyła się do grona związku sodalicyja Łęczycka, łącznie więc z sodalicyją sandomierską liczył związek w 1927 roku 14 sodalicyj.

Na szósty zjazd związkowy zjechały się panie u prezydentki pań wiejskich poznańskich, pani Wandy Szułdryńskiej w Bolechowie, w 1928 roku. Przewodniczył zjazdowi O. Rostworowski, był też obecny moderator miejscowej sodalicyj O. Bolesław Szopiński T.J. Prezydentek przybyło 10, delegatek 4 i licznie reprezentowany wydział sodalicyj miejscowej. Na tym zjeździe przedstawił O. Rostworowski krótki rzut oka na pięcioletnią działalność związku, rozpatrując jego światła i cienie, zarysowując główne stadia rozwoju: założenie związku — ułożenie statutu — wyda-

nie ustaw, ukazanie się pierwszego numeru Dworu Marji; konstatuje na ogół niezły dorobek pracy w tak krótkim okresie. W uchwałach powziętych dążono do jeszcze intensywniejszego skonsolidowania całości związku.

Uchwalono obowiązkowe dla każdej sodalicyj trzy zebrania roczne, czwarte połączone z rekolekcjami; ustalono obowiązek prenumerowania „Dworu Marji”, zalecono sodaliskom czujność w stosunkach towarzyskich wobec szerzącej się niemoralności i ataków na świętość i nierozzerwalność węzła małżeńskiego, aby nie były w domach i rodzinach, które nie brały ślubu kościelnego. Do związku zgłosiła się sodalicyja nieświeńska, piętnasta.

Cyfrowo przedstawia się pięciolecie istnienia związku dodatnio.

w 1923-m. r. było sodalicyj 10; w tem 437 człon. w 1928-m r. liczył związek sodalicyj 15; w tem 612 członków.

W następnym 1929 roku nie było zjazdu, został on odwołany, w Dworze Marji natomiast ukazało się szczegółowe sprawozdanie za ten rok. — Sekretarjat nie ustawał w działalności; do związku przyłączyła się sodalicyja pomorska i w wielu sodalicyjach powstały czytelnie własne i okrzęzne, organizowano krucjatę Eucharystyczną, urządzano rekolekcje dla maturzystów, nauczycielek po wsiach i miasteczkach. Ruch misyjny również pomysłnie się rozwijał.

Siodmy zjazd związkowy odbył się dopiero w 1930 roku w Starejwsi sanockiej, gdzie prezydentka tejże sodalicyj hr. Katarzyna Bobrowska przyjmowała panie w klasztorze SS. Służebniczek N. M. P.

Zjazdowi przewodniczył świeżo zamianowany moderatorem związku O. Franciszek Kwiatkowski T.J. na miejsce O. Rostworowskiego; był również obecny moderator sodalicyj miejscowej O. Rektor Wojciech Trubak T.J. i moderator przyłączającej się siedemnastej sodalicyj radomskiej O. Józef Bury T.J. Nadto jeszcze przyłączyła się sodalicyja grodzieńska ośmnasta i jarosławska dziewiętnasta*. Prezydentek i delegatek przybyło 15 oraz panie wydziałowe sanockie. Związek poniósł bolesną stratę w marcu bieżącego roku, przez śmierć śp. p. Aleksandry Russanowskiej, tak bardzo zasłużonej w pracy około powstania i rozwoju związku i prawdziwej jego opiekunki, w której domu ogniskowała się cała działalność tej placówki. To też na wstępie, obrad pierwsze przemówienie O. Kwiatkowskiego Jej pamięci było poświęcone, a Msza św. u stóp Cudownej Matki Bożej starowiejskiej na Jej intencję odprawiona. Ponieważ w tym okresie czasu O. Rostworow-

* Liczymy jednak na ogół 18 sodalicyj, bo nieświeńska przestała istnieć, zamieniając się na miejską.